

ADREÇA PRINCIPAL:

Just Oliveras, Rambla de, 77-79

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

TEXT REFÓS

2001

ADREÇA PRINCIPAL: Just Oliveras, Rambla de, 77-79

DENOMINACIÓ: Cases Barates

CRONOLOGIA I AUTOR/S: 1914-1915 Construcció original
Ramon Puig i Gairalt, arquitecte

US ORIGINAL: Habitatge

US ACTUAL: Habitatge

BIBLIOGRAFIA:

CASAS, 1986 A.

Exposició, 1986.

GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDA/RUIZ/DOMINGUEZ, 1992.

GIRALT CASADESUS, R.: *La casa*, dins "La construcción" (Barcelona) II-1918

Hospitalet, 1981.

SUAREZ/VIDAL, 1993.

ARXIU:

A.H.H. Expedient 1307.

AHUAD del COAC, 1980, fitxa 23.

ROVIRA,

SUAREZ/VIDAL, inèdit.

Vista general de la façana (Novembre 1994)

Vista general de la façana (Novembre 1994)

CITES:**(PEPPA)**

"Edificios modernistas, con uso de ladrillo (columna salomónica) y de cerámica; la cubierta está hecha de losetas asfálticas. Cubierta a dos aguas con otro elemento posterior más alto también a dos aguas.

Son muy característacas las ventanas alargadas separadas por estrechos machones decorados con cerámica.

Son asimismo característicos, el saliente semiexagonal que da al balcón en una de las casas y la tribuna superior de la otra casa sustentada por arcos de ladrillo aguantados a su vez por ménsulas también de ladrillo".

(SUAREZ/VIDAL, inèdit)

"PROPIETARI: Ramon Puig Gairalt (veí de Barcelona)

PROJECTE: 23 de gener de 1914.

TIPOLOGIA/DESCRIPCIÓ: Tres habitatges unifamiliars entre mitgeres de p.b., p.pis i golfes disposats en retranquetjos. Ocupen una superfície de 112,45 m2. cada una de les cases presenta una solució diferent. Les plantes són més aviat compactes i la solució de l'escala fa que la uniformitat es trenqui en benefici d'una major agilitat compositiva. En la primera planta l'escala de dos trams a escaire dóna lloc a l'aparició de l'entrada i la galeria; en la planta segona l'escala a la catalana dóna lloc a un menjador molt espaiós, però amb entrada directa des del carrer, no hi ha galeria; la planta tercera té una escala mixta i hi trobem menjador, cuina, W.C. i galeria. A nivell de planta pis totes tenen tres dormitoris, però la segona casa no disposa de cambra de bany. Aquesta diversitat de solucions en planta també és buscada a nivell de façana a través de les terrasses-porxos i de les tribunes. La coberta és de teulada a dues aigües truncada, també de forma diferent. Elements estilístics i composicionals típics del secessionism

INFORMACIÓ COMPLEMENTARIA: En revistes de l'època aquestes tres casetes eren presentades com un clar exponent de "cases barates". Actualment tan sols en resten dues ja que la nº 81 ha sigut enderrocada i en ella s'hi ha construït una casa de pisos. Les altres dues no han sofert cap tipus d'alteracions." INVENTARIAT L'ANY 1979.

(CASAS, 1986 A)

"...construïts entre els anys 1914 i 1915, són les anomenades "cases barates". Allò que intentà amb aquestes construccions el jove arquitecte Puig i Gairalt, era conservar el disseny residencial modernista de la Rambla, al mateix temps que creà un model de casa més mesocràtic gràcies a l'abaratiment dels costos derivats de la fixació d'uns "plànols-model", de l'ús de materials de cost més baix (maó enlloc de pedra, cobertes de fibro-ciment) i la reducció -mitjançant la construcció entre parets mitgeres- de les dimensions de la parcel·la. Ens sembla del tot clar que aquestes casetes eren, sobretot, una proposta de continuïtat, i que volien ser l'inici d'una sèrie d'edificis de característiques anàlogues, amb voluntat d'esdevenir l'element definidor del nou passeig." (p. 40.)

(Hospitalet, 1981)

"Dels anys 1914-1915. Corresponen a la joventut de Ramon Puig Gairalt, d'un formalisme influït pel secessionisme del centre d'Europa" (punt 23)

(SUAREZ/VIDAL, 1993)

"El parentiu entre el Modernisme d'un Rubió i Bellver amb d'altres elements més centroeuropeus, com les teulades a dues vessants truncades o d'altres elements estilístics, fan que el parentiu amb el Secessionisme sigui evident. El paral·lelisme entre aquests tres habitatges qualificats com "cases barates", però de certa qualitat, i l'habitatge unifamiliar que construirà per al seu sogre, Magí Viñals, a Cerdanyola (1915) també denoten un tractament similar" (p. 114)

VALORACIÓ:

Les Cases Barates de la Rambla de Just Oliveras varen ser projectades per Ramon Puig Gairalt l'any 1914, dins l'etapa que les seves biògrafes anomenen d'influència secessionista (1909-1915), tot just acabada la carrera d'arquitectura. En el projecte que es conserva a l'Arxiu Històric apareixen les tres cases unifamiliars entre mitgeres que es varen construir. La desaparició de la corresponent al número 81 és lamentable de cara a la lectura del conjunt, ja que era precisament la que feia el gir pel carrer Parral. Això no obstant, les dues que queden s'han mantingut fins avui sense alteracions importants i mantenint el seu ús original.

La denominació d'aquestes cases denota la preocupació de Puig Gairalt, ja a l'inici de la seva trajectòria professional, pel problema de l'habitatge a les ciutats industrials. La primera versió de la Llei de Cases Barates és de l'any 1911 i Puig Gairalt, que des de 1915 és arquitecte municipal de l'Hospitalet, participa activament en els debats que va generar. L'any 1925 col·laborà en un número monogràfic de la revista "El Constructor" amb un article on exposà la seva experiència i les seves idees. Des del punt de vista arquitectònic, val la pena destacar una de les característiques que Puig Gairalt opina que han de tenir aquestes cases: han de ser de construcció senzilla però d'aparença alegre. Acompanyaven l'article gràfics referents a les dues-centes cases barates que l'Ajuntament pensa projectar seguint un traçat de ciutat-jardí, que Puig incorporà al Pla d'Eixample de 1926.

En aquest context ideològic en què es produeixen les primeres aproximacions al tema de l'habitatge massiu, des d'un noucentisme il·lustrat i paternalista, les Cases Barates de la Rambla són molt significatives. Les referències estilístiques, en un moment en què Puig Gairalt no té encara definida una expressivitat pròpia, encaminen inevitablement la seva mirada cap a les experiències centre-europees en el tema, filtrades, però, a través de les propostes arquitectòniques que Rubió i Bellver desenvolupà la dècada anterior. El mètode projectual de Rubió per als habitatges unifamiliars, basat en l'estètica del pintoresc (diversitat d'episodis arquitectònics, tant espacials com decoratius), li proporciona a Puig Gairalt un recurs per aconseguir

l'aparença alegre (diversa, no monòtona) que esmentàvem més amunt. L'ús de totxo i les rajoles, també utilitzats per Rubió, és l'exponent de la construcció econòmica. La resta de materials tampoc són cars (fibrociment, etc.). Així intenten conciliar-se qualitat de disseny i reducció de costos.

PROTECCIÓ:

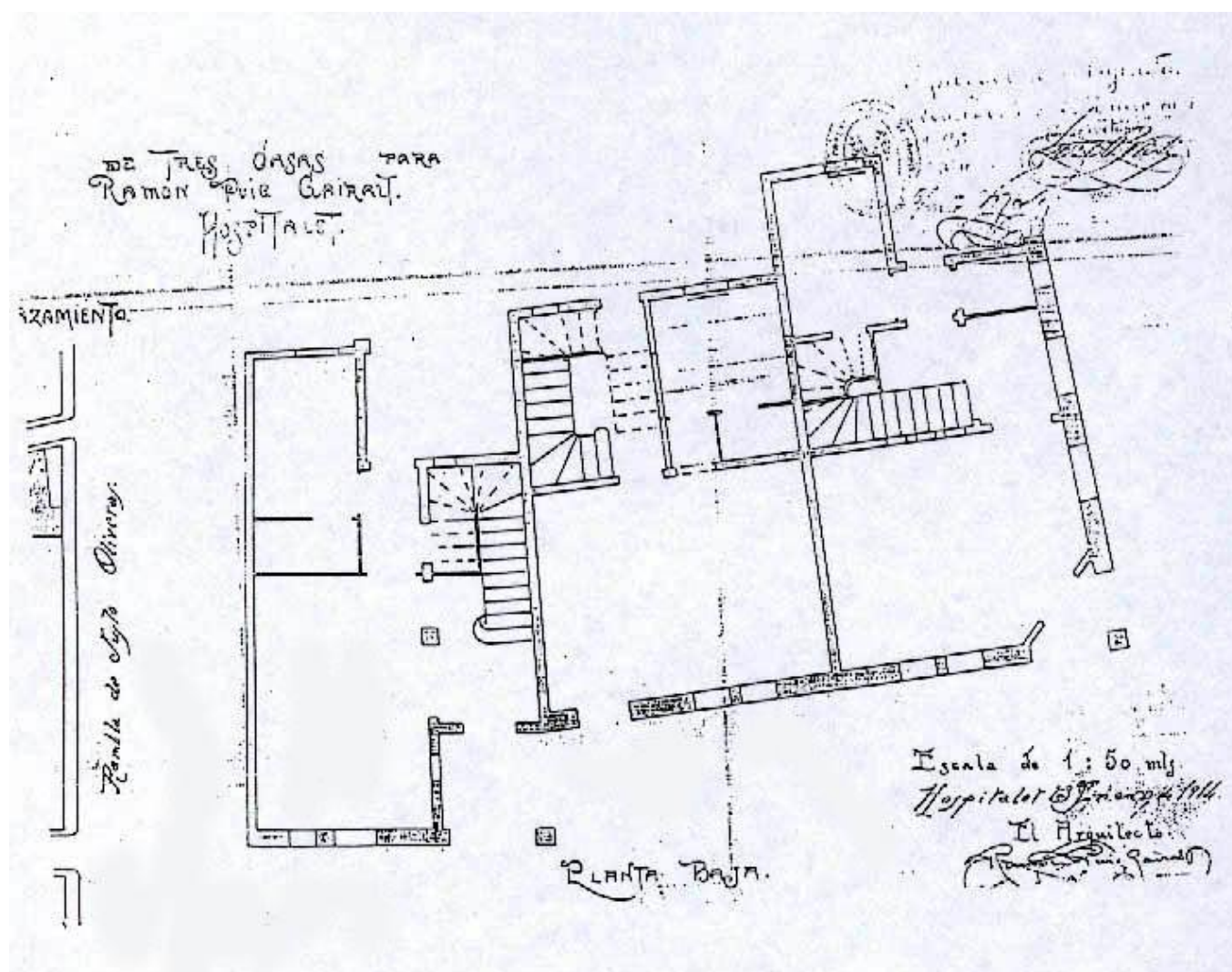
Nivell C

CRITERIS D'INTERVENCIÓ:

En la mida en què la valoració es realitza sobre un model arquitectònic, la protecció avarca tots els aspectes que el conformen: façana anterior, façana posterior, organització en planta i decoració exterior i interior, quan sigui original. Les actuacions han de combinar, doncs, restauració minuciosa dels elements originals, que no alteri la qualitat pròpia dels materials, i discreció en la introducció dels nous elements que calguin per raó del manteniment. Les alteracions de l'organització en planta han de reconduir-se cap a la planimetria original. La desaparició d'elements decoratius originals no ha de comportar, en canvi, la seva reproducció mimètica de forma automàtica, encara que puntualment pugui ser aconsellable. Qualsevol operació de canvi d'ús ha de plantejar-se des de la seva adaptació a l'arquitectura existent i no al revés.

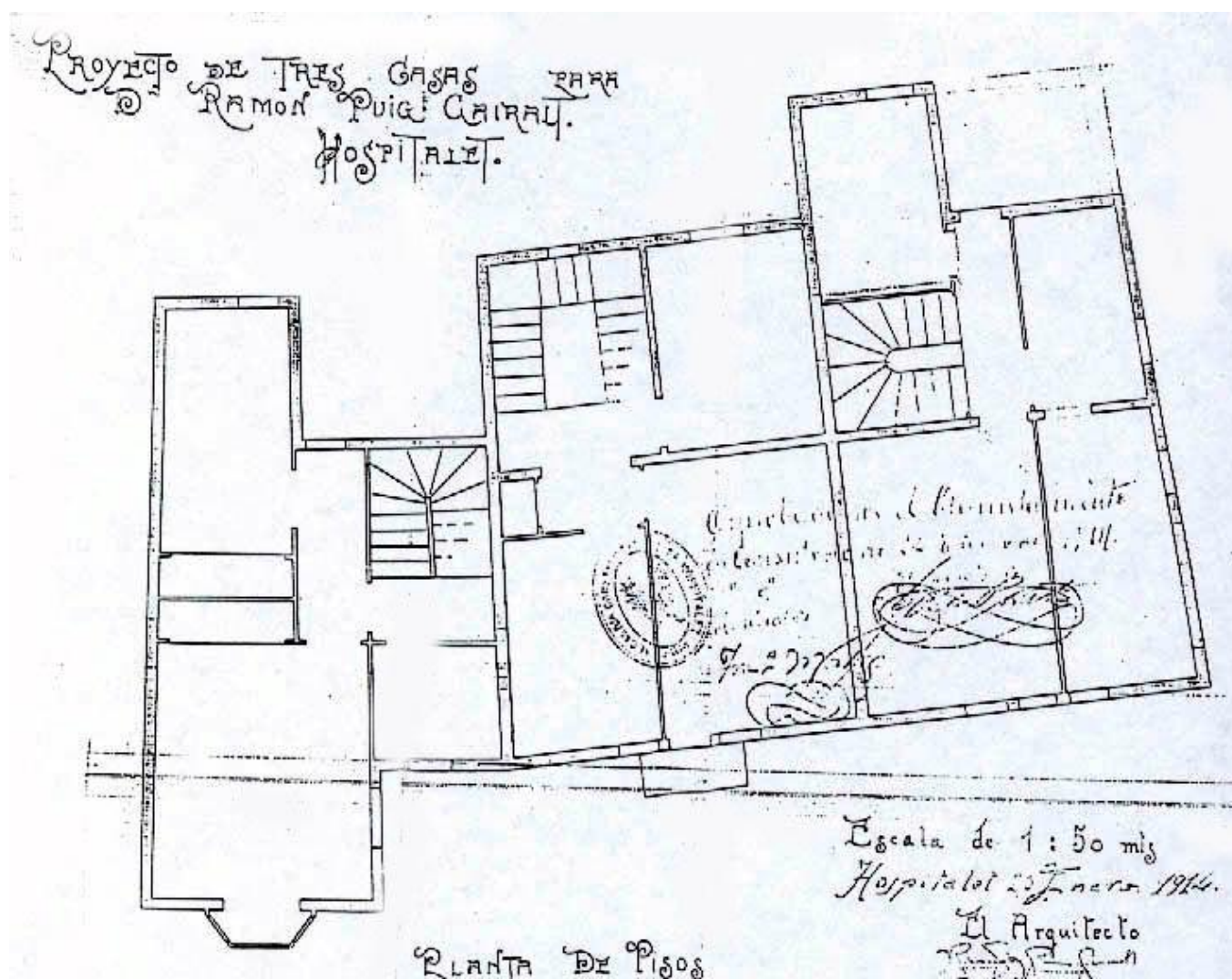
Com que, per les característiques de l'edificació, es proposa la congelació del seu volum, convindria realitzar un projecte d'arranjament de les mitgeres colindants.

Planta baixa del projecte original de Ramon Puig i Gairalt (1914)

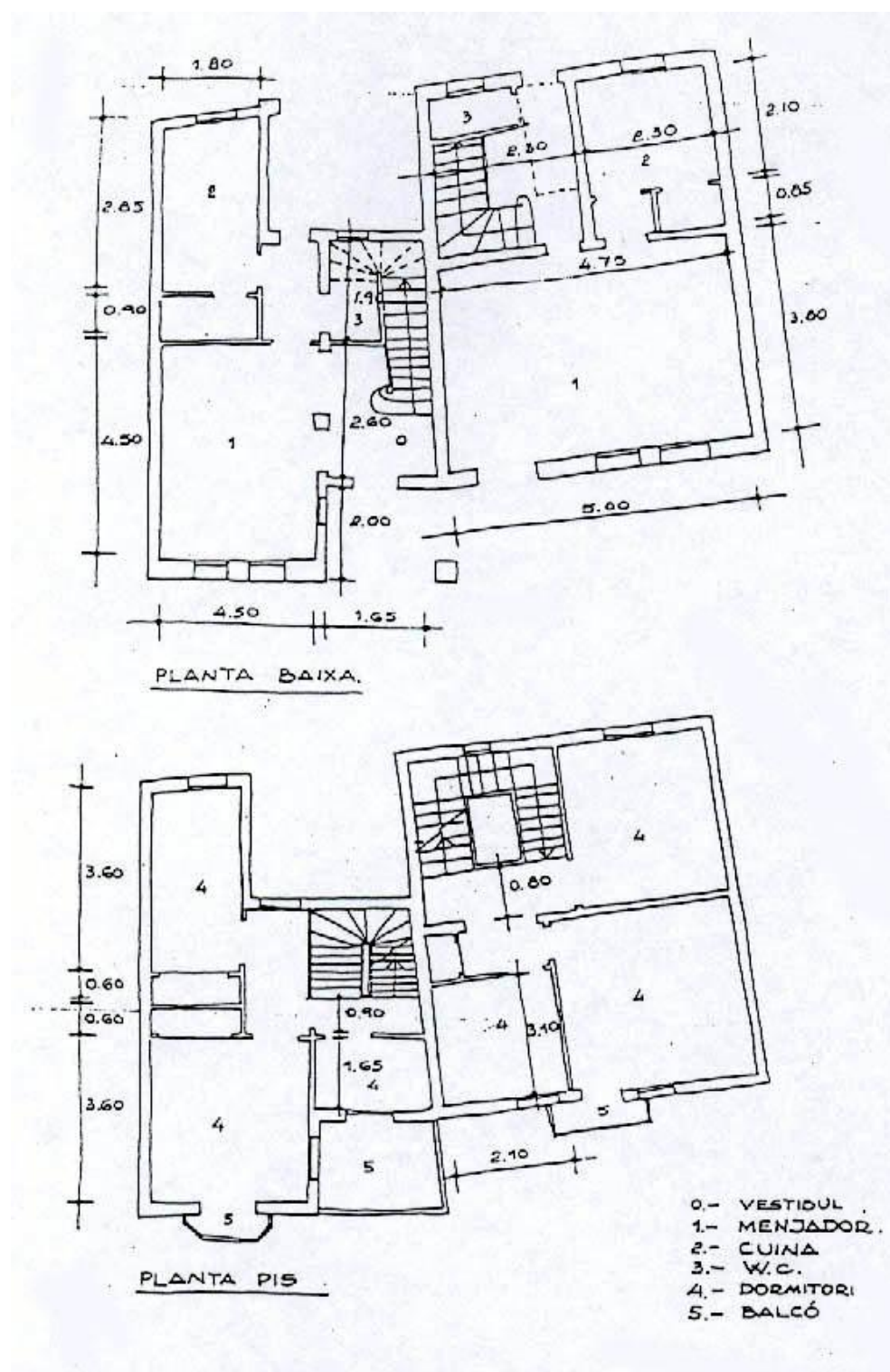
Planta pis del projecte original de Ramon Puig i Gairalt (1914)

Façanes del projecte original de Ramon Puig i Gairalt (1914)

Croquis planta baixa i planta pis (PEPPA, 1987)

SITUACIÓ URBANÍSTICA:

Actualment, les Cases Barates queden incloses per la modificació del PGM, aprovat definitivament el 7 de novembre de 2000, amb la qualificació de 15 (conservació de l'estructura urbana i edificatòria).

